

Voorzitter: J. Lo-A-Njoe (D66)

Namens de raad: B. Leemhuis (GroenLinks), R. Pestman (PvdA), V. Boswijk (D66), W. Pechler (PvdD), R. Staijen (Stadspartij 100%), H. de Waard (SP), R. Heiner (VVD), K. de Groot (S&S), L. Dwarshuis (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Paddepoelsterbrug

00:13:59

Voorzitter: Goedemiddag, dames en heren hier in de zaal en de mensen die thuis wellicht meekijken bij dit onderwerp wat natuurlijk leeft. Het is een meningsvormende sessie over het raadsvoorstel Voorkeurslocatie vervanging Paddepoelsterbrug. We hebben een uur de tijd, dus we gaan direct beginnen. We hebben een inspreker, mevrouw Schenkel. We hebben elkaar al even een hand geschud. Mevrouw Schenkel, ik wil graag aan u het woord geven. U heeft drie minuten de tijd om uw verhaal te vertellen. Daarna is er nog kort de gelegenheid voor raadsleden om u vragen te stellen. Gaat uw gang.

00:14:34

Mevrouw Schenkel (inspreker): Dank u wel, meneer de Voorzitter. Vanuit de zuidzijde van het kanaal hadden wij toch de behoefte om, naast onze inbreng wat al in de stukken staat, nog een ding aan te stippen. Dat gaat namelijk over de participatie. In het stuk wat de raad heeft gekregen staat op bladzijde vijftien dat het niet uit had gemaakt of het omgedraaid was. Dus eerst de onmogelijkheden zoeken en dan te gaan participeren. Voor ons maakt dat wel uit. Ik denk dat hier een verschil zit tussen gemeente- en burgerperspectief. Wij zijn voor de derde keer in een participatieproces met de brug. Wij hebben u gezegd - dan spreek ik echt vanuit de zuidzijde kant - dat het niet wijs is om weer het hele traject te gaan screenen.

00:15:33

Mevrouw Schenkel (inspreker): Zo geef je mensen weer hoop op waarschijnlijk onmogelijke posities, omdat je met die taluds in de knoop komt. De gemeente heeft gekozen vanuit transparantie om te zeggen: "We gooien alles open en gaan alles zoeken." Ik denk dat die twee dingen elkaar niet hoeven te bijten. Als eerst de wet- en regelgeving was onderzocht en wij vervolgens gingen participeren, dan had je in de eerste sessie van de participatie kunnen zeggen: "We lopen tegen wet- en regelgeving aan en ons zoekgebied is dus dit." Nu hebben wij in ons buurtschap - noem ik het maar even, want het is ook met de overkant - pittige gesprekken gevoerd. De sfeer is er niet leuker op geworden. Dat had volgens mij voorkomen moeten worden, want je geeft toch hoop. Dat is wat ik graag wilde zeggen.

00:16:28

Voorzitter: Dank u wel. Een helder verhaal, maar er is in ieder geval toch ook een vraag. Gaat uw gang.

00:16:34

Mevrouw De Groot (Student en Stad) : Wanneer in het proces is er met jullie gedeeld

dat drie van de vier opties tegen die Natuurwet aanlopen? Wanneer in het laatste participatieproject-proces, waar we het nu over hebben, is dat met jullie gedeeld?

00:16:48

Voorzitter: Mevrouw Schenkel.

00:16:50

Mevrouw Schenkel (inspreker): Vanaf het begin. Dus zij zijn echt helemaal vanaf het begin meegenomen vanuit ervaring uit het verleden dat wij veel mopperen dat er geen transparantie was. Nu liepen we er dus voor de derde keer tegenaan dat er een konijn uit de hoge hoed kwam. We hebben het idee dat we nu veel uren hebben zitten praten, ook over opties die helemaal niet relevant zijn. Dat doet gewoon zeer. We zijn vanaf 2015 bezig met de brug en we hadden ervaring met de eerste participatie. Toen zijn we heel moeizaam tot een compromis gekomen, dus we wisten waar we aan begonnen. Ik zal eerlijk zeggen dat de projectleider mij heeft overgehaald om mee te doen. Ik had zoiets van: ik doe het niet meer, want we krijgen alleen maar oproer en vervelende gezichten naar elkaar. Emoties lopen zo hoog op, want een brug is gewoon een groot ding. Het is een brug die we eigenlijk niet willen, want wij willen een autobrug. Dus iedereen zat er al met zo een gezicht van...

00:17:58

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk om me heen of er verder nog vragen zijn? De heer Van der Laan.

00:18:06

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Geeft de inspreker aan dat de participatie met de kennis van nu achteraf een beetje onnodig is geweest? Of een beetje tijdsverspilling? Of zou u niet zo ver willen gaan?

00:18:21

Mevrouw Schenkel (inspreker): Nee, ik wil het geen tijdsverspilling noemen. Ik zou alleen kiezen voor participatie als er concrete feiten liggen. Dat geldt voor alle participatie. Er gaat veel tijd in zitten van de gemeente, maar ook van de burgers. Op het moment dat je in niet-realistische opties veel tijd en hoop stopt - wat in ons geval gebeurde met de Oost-variant - dan heb je het idee: waar doe ik dit allemaal voor? Er wordt niet naar me geluisterd en ineens zit er iets in de hoge hoed. De gemeente had dit moeten weten. Complot-dingen dat we voor gek gezet worden. Je moet er dus allemaal tegenin praten dat het niet zo is. Mijn voorstel is oprecht: participeren vind ik als burger heel belangrijk. Doe het alleen op realistische gronden en leg goed uit dat bijvoorbeeld wet- en regelgeving een feit is. Daar kan de gemeente niks aan doen. Dat is ooit besloten. Ga binnen die bandbreedte participeren, maar leg dan wel vooraf even uit waar de beperkingen zitten.

00:19:38

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pestman heeft nog een vraag.

00:19:42

Mevrouw Pestman (PvdA): Dank u. Ik heb meer een mededeling. Ik kan me voorstellen dat het heel naar is als je betrokken wordt bij een dergelijk proces en er zijn uiteindelijk vier verschillende varianten. Op het moment suprême blijkt dan maar één variant ter zake doende te zijn. Dat het een naar gevoel oplevert kan ik me goed

voorstellen. Vanuit mijn fractie wil ik dan ook zeggen dat we het heel jammer vinden dat het zo is gegaan. Iedereen is met de beste bedoeling aan het werk geweest, maar dit had zo niet de uitkomst moeten zijn. Heel jammer dat dit zo is gegaan. Ik hoop dat de wethouder daar straks even op ingaat en aangeeft hoe we dit mogelijkwijze kunnen voorkomen. Dank voor uw bijdrage.

00:20:18

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Pestman. Dan vermoed ik dat wij door kunnen naar het volgende deel van deze sessie. Dank nogmaals, mevrouw Schenkel, voor uw bijdrage. We gaan deze sessie weer in twee termijnen doen, waarbij de eerste termijn bedoeld is voor vragen aan het college. Daarna kunnen we in de tweede termijn met elkaar het debat voeren. Graag inventariseer ik eerst even wie er vragen hebben voor het college? Goed, ik begin vandaag voor mij aan de linkerkant. De heer Leemhuis, dat betekent dat u mag beginnen.

00:20:51

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. De simpele vraag aan het college is: kan het college schetsen op wat voor manier tot nu toe, maar ook in de toekomst, gepoogd gaat worden om Rijkswaterstaat op zijn verantwoordelijkheid te wijzen om geen geld te geven, maar ons een brug terug te betalen? Met andere woorden: hoe zorgen we ervoor dat het gat tussen wat Rijkswaterstaat ter beschikking stelt en dat wat de brug zal kosten, door Rijkswaterstaat of door het ministerie wordt dichtgereden? Dank u wel.

00:21:24

Voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Pechler.

00:21:26

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. In het fauna-document dat onder de stukken zit gaat het bij de voorkeursvariant locatie één over een beplantingsbesparende optie die daar nog in mogelijk is. Daarbij hoeven er minder bomen en struiken te sneuvelen. Kan de wethouder toezeggen dat die optie binnen variant één voorkeur heeft van het college en dat dat hem dus gaat worden?

00:21:50

Voorzitter: Helder, dank u wel. De heer Ram.

00:21:53

De heer Ram (PVV): Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een vraag aan de wethouder over de participatie. Hoe kijkt de wethouder tegen het participatieproces zelf aan? Had deze gang van zaken voorkomen kunnen worden? Zo ja, hoe?

00:22:11

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pestman.

00:22:15

Mevrouw Pestman (PvdA): Ik heb twee vragen. De eerste vraag: is het mogelijk dat de brug nog veel duurder wordt dan het bedrag dat nu is opgenomen? Moeten we daar rekening mee houden? Vraag twee voor wat betreft de participatie: in het stuk van het Groninger Landschap las ik dat zij miljoenen euro's hebben uitgegeven voor het weidevogelgebied. Dan denk ik: waarom kwam dit juist pas zo laat naar boven? Zou daar een antwoord op te geven zijn?

00:22:45

Voorzitter: Het is helder wat uw vraag is. Dan ga ik aan mijn rechterkant verder. De heer De Waard.

00:22:53

De heer De Waard (SP): Ook even over de participatie en dan specifiek over wat mevrouw Schenkel net stelde. Was het niet beter geweest voor het proces als de kaders waarbinnen mensen konden meedenken van tevoren duidelijker waren?

00:23:11

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Groot.

00:23:14

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Waarom zijn ook de drie andere alternatieven onderzocht? Dus optie twee, drie en de andere dan één. Waarom zijn alle andere alternatieven, anders dan één, onderzocht, terwijl er al op voorhand bekend was - in ieder geval op een gegeven moment - dat deze varianten sowieso niet geschikt zouden zijn vanuit de Natuurbeschermingswet gekeken? Bij het andere alternatief - het voorkeursalternatief, namelijk alternatief één - vindt geen versterking van de natuur plaats. Waarom dan toch de andere drie opties onderzocht?

00:23:55

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even verder. De heer Heiner.

00:24:01

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Hoe gaat de wethouder ervoor zorgen dat er in de toekomst wel duidelijke kaders worden meegegeven in een participatietraject? Destijds, inmiddels alweer twee jaar geleden, hebben we 8,6 miljoen euro toegezegd gekregen van het Rijk. We weten natuurlijk allemaal dat de bouwkosten door het dak zijn gegaan, ook voor bruggen. Heeft de wethouder inmiddels gesprekken met het Rijk gevoerd over een hogere bijdrage? Aangezien er tussen deze beslissing en realisatie een relatief lange tijd zit. Anders komen de extra kosten namelijk op het bordje van de chronische belastingbetaler. Is de wethouder tevreden over de manier waarop Werkgroep Toegankelijk Groningen betrokken is in de besluitvorming?

00:24:38

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Laan.

00:24:42

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Wellicht een beetje overlap: wat had de zaak kunnen versnellen met de kennis van nu? Want we zijn vijf jaar verder. Dat is een vraag.

00:24:54

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even naar de heer Boswijk? Geen vraag. Dan zijn dat de vragen en gaan we direct, voor zover dat lukt, over tot de beantwoording door het college.

00:25:14

De heer Broeksma (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Dank ook leden. Ik zal de vragen een beetje in volgorde doen. U stelt op dezelfde thema's verschillende vragen en die probeer ik dan in een keer mee te nemen. Ik begin maar met de vraag van GroenLinks en de anderen over de bouwkosten. Hoe krijgen we Rijkswaterstaat

zover om voldoende mee te betalen met die brug? Er moet een brug terugkomen en de bouwkosten zijn gestegen, zoals anderen noemen. We zijn daarover in gesprek met Rijkswaterstaat. We hebben een financieringsstrategie en gedachten over waarom dat zo zou moeten zijn. Een deel daarvan is dat die 8,6 miljoen destijds is vastgesteld en dat daar tot nu toe geen indexering op is. Dat is een niet geïndexeerd bedrag, dus daar moet een indexering op zijn. De omvang van de brug is groter geworden: in plaats van 54 zou het 70 of 76 meter moeten zijn. Destijds was de gedachte een lage brug, maar als het een hoge brug moet zijn dan moeten er ook hellingbanen bij. Er zijn allerlei gedachten en redenen waarom het Rijk significant zou moeten meebetalen aan de brug. Onze inschatting is dat die veel duurder moet worden. Er is natuurlijk nog geen voorlopig ontwerp, laat staan een definitief ontwerp. De gedachtevorming is dat het veel duurder wordt dan de 8,6 miljoen die destijds beschikbaar is gesteld. We hebben goede redenen. We zijn met Rijkswaterstaat in gesprek om te kijken hoe zij daartegen aankijkt. Ik vind met u dat die brug terug moet en dat het Rijk daar een verantwoordelijkheid in heeft, ook in financiële zin.

00:26:56

De heer Broeksma (wethouder): De Partij voor de Dieren vraagt naar de beplantingsbesparende optie. Uiteraard is het antwoord: je kunt weten hoe dit college erin staat. We hebben al een bomen- effectanalyse en een quick-scan laten doen om op globale wijze te kijken hoe dat zit met de drie locaties of de vier opties die er zijn. Op het moment dat er gekozen is voor een definitieve locatie komt er een bomen-effectanalyse op die locatie zelf. Uiteraard kijken we hoe dat beplantings- en boombesparend en allemaal precies moet, met inachtneming van hoe wij daartegen aankijken. We kennen uw wens. Uiteraard doen we dat zo goed mogelijk. Dan reflectie op het participatieproces. De spreker geeft het eigenlijk wel goed weer. Er is vanaf een blanco vel papier geprobeerd - zonder het uitsluiten van opties en niks van tevoren uitsluiten - te kijken naar wat er mogelijk was. Met de burgers in gesprek. Er is nog niets uitgesloten. Alles is voor u en met u bespreekbaar. We willen alles kunnen bespreken. Het is een loffelijk streven als je zegt: "Beste burger, u mag over alles meespreken, maar niet over dit en niet over dat en daarover ook niet." We hebben eigenlijk gezegd dat we daar juist zo open mogelijk over willen spreken.

00:28:36

De heer Broeksma (wethouder): U ziet ook het plaatje in het raadsvoorstel dat er op acht plekken een brug is getekend. We hebben bij de vier bewonersbijeenkomsten gevraagd of dat niet te veel of te weinig is. Het is echt een intensief proces geweest. Op acht plekken is die brug getekend. Met touwtjes is gekeken dat als je het hier legt, dan moet je hellingbanen hebben. Je hebt zoveel procent helling nodig en dan heb je een lengte van een helling die zo lang is. Dus hoe moet dat touwtje, dat ijzerdraadje, in het landschap en wat betekent het dan? Dus op acht plekken. U ziet het op het plaatje. Dat is vervolgens samengevat naar drie locaties, waarbij één locatie met twee opties. Daar is dit onderzoek op gegaan. Ik probeer eigenlijk te vertellen en het is een hele logische gang van denken om te zeggen: "Nou, er is niets uitgesloten. Kom met opties waar die brug zou kunnen liggen." Acht plekken samengevat naar drie, dus je gaat de trechter een beetje in. Vervolgens gaan we diep onderzoek plegen naar die drie locaties. Dan blijkt een van die locaties of twee of eigenlijk allemaal naast een en-en-en gebied te liggen. Dat betekent: nee, tenzij. Het betekent niet nee. Even voor de helderheid, het is dus geen nee. Het is geen

uitsluiting. Het is niet zo dat locatie drie niet mogelijk is op voorhand. Ook niet in de loop van het proces. Dus het feit dat locatie drie slechte papieren krijgt, is werkelijk een uitkomst van het proces.

00:30:06

De heer Broeksma (wethouder): Het moment dat we dat wisten was ergens in maart van dit jaar. Dus vlak voor de afronding van het proces. Het is nee, tenzij. Tenzij betekent dat je de plicht hebt om alternatieven te onderzoeken. Zijn maakbare alternatieven niet aanwezig, dan betekent het dat de tenzij-optie dan geldig wordt. Dan wordt hij alsnog vijf miljoen duurder. Dus even achter je oren krabben, want dat is nogal wat. Je kunt zeggen dat je dan moet compenseren, maar wil je überhaupt wel compenseren? Wil je het niet gewoon in stand laten in plaats van te moeten compenseren, wat ook nog heel veel geld kost. Dat zijn vragen die je later stelt. Tenzij had de optie kunnen zijn als locatie een en twee niet maakbaar waren. De uitkomst van het onderzoek is - samen met de bewoners, alle andere partijen en alle stakeholders - dat locatie één maakbaar is. Het is ook relatief de goedkoopste, maar is goed maakbaar. Dat betekent dat 'tenzij' niet meer aan de orde is en dat het 'nee' wordt. Dat weet je pas in de loop van het proces. Ik kan u vertellen, pas aan het eind van het proces. Als er gesuggereerd wordt - niet door de inspreker - in een van de van de brieven dat de uitkomst van tevoren vaststond, dan is dat niet het geval.

00:31:25

De heer Broeksma (wethouder): Wat van tevoren vaststond was een blanco vel papier. Alle opties zijn in principe mogelijk en u zag op dat plaatje bij een van de bewonersbijeenkomsten dat er acht plekken waren waar die brug zou kunnen komen. Met acht kringetjes hoe die hellingbaan - sommige wat bizar, anderen wat minder bizar - geregeld zou kunnen worden. Achteraf kun je zeggen: "Hadden we het van tevoren geweten dat hier zo een dikke nee, tenzij op was, dan had je misschien andere keuzes gemaakt. Dan was je misschien daar begonnen." Ik vergelijk het wel eens met - dan doe ik onrecht aan het proces hoor - als je je sleutels kwijt bent. Die zijn altijd op de laatste plek waar je zoekt. Daar zijn ze, want dan stop je met zoeken. Als je van tevoren weet: "Ach, had ik nou daar meteen gezocht, dan waren ze er geweest." Hier is dat niet. Hier is het net iets meer, omdat het nee, tenzij is. Je hebt de plicht om die anderen ook te onderzoeken. Ook locatie één is een en-en-en gebied, alleen zit daar kwalificatiebeheer op. Dat betekent dat daar veel meer mogelijk is dan in het natte weidevogelgebied van locatie drie.

00:32:28

Voorzitter: Voordat u verder gaat heb ik een vraag van mevrouw Pestman. Daarna wil ik u verzoeken om de vragen toch iets korter te beantwoorden, zodat we voldoende tijd voor het debat overhouden. Mevrouw Pestman.

00:32:42

Mevrouw Pestman (PvdA): Ik ben volledig overtuigd van de goede bedoelingen en dat het bij de wethouder absoluut niet bekend was dat het op deze manier zou gaan. Als u het vergelijkt met een sleutelbos dan denk ik: Groninger Landschap wist toch waar de sleutelbos lag? Waarom heeft het Groninger Landschap niet eerder gezegd: "Jongens, jullie tekenen drie bruggen in ons gebied waar die weidevogels zitten. Dit kan niet." Dat is echt iets wat ik me afvraag. Zij wisten het toch wel en zij waren toch ook betrokken?

00:33:07

Voorzitter: De wethouder.

00:33:08

De heer Broeksma (wethouder): Dat deel van het proces kan ik niet goed terughalen. Het is wel zo dat op het moment dat je dat weet, je alsnog de plicht hebt om verder te onderzoeken. Het klopt als je van tevoren de uitkomst weet, want dan had je in dit geval het proces anders kunnen inrichten. Het is ook de uitkomst uit een proces wat inderdaad met de beste bedoeling is ingezet. Ik hoor de inspreker en ik ken ook anderen die vanaf 2015 al bezig zijn met een brug. Ook dat is een element wat hier voor ons een rol speelt. Toen wij in 2021 de sleutel kregen om dit proces te trekken zeiden we: "Wij gaan het goed doen. Wij gaan het doen op een transparante manier. We gaan de burgers betrekken, misschien meer dan hun lief is." Dat is inderdaad gebleken tot mijn spijt. Ik wil er niet over badineren. Het is jammer dat het gevoel er is. In 2015 toen de brug er nog niet was uitgevaren, is gezegd: "De brug is binnenkort einde levensduur, dus gaan we de brug vervangen. Laten we vast gaan nadenken hoe en wat." De provincie, het Rijk, de gemeente en omwonenden waren het eens over een brug. Iedereen was het erover eens, maar één ding ontbrak: de minister heeft daar geen handtekening onder gezet.

00:34:17

De heer Broeksma (wethouder): Daar is geen handtekening onder gekomen. Dat is of onder de mat geveegd of dat is niet helder geweest. Er is niet de grote helderheid geweest van de optie waar iedereen het over eens was. Een lage brug met een middenpijler die dan ging draaien, enzovoort. Achteraf denk je: dat past niet in het beeld van het Rijk. Toen was Rijkswaterstaat het Rijk, ministerie, provincie en gemeente en iedereen was het erover eens en het is niet doorgegaan. Waar iedereen het over eens was is niet doorgegaan en dat is een frustratie tot en met. In 2018 wordt die brug er dan ook nog eens uitgevaren. Vervolgens hebben we misschien tijd - dat is waar de Partij voor het Noorden en misschien andere partijen ook naar vragen - verloren door te zeggen hoe we een tijdelijke brug kunnen doen. Een veerpont is nog aan de orde geweest en een tijdelijke houten brug een eindje verder van anderhalf miljoen. "Hou op, daar zit niemand op te wachten. Doe die anderhalf miljoen in de pot voor de nieuwe brug. Dan kunnen we een betere brug maken."

00:35:10

De heer Broeksma (wethouder): Dat was ook met de omwonenden die zeiden: "Dat hoeft allemaal niet. We lossen het op een andere manier op." Dus daar hebben we ook tijd mee verloren. RHDHV heeft in opdracht van de Rijkswaterstaat - ik kijk u aan, maar eigenlijk is het voor de hele commissie - nog weer een onderzoek gedaan naar mogelijke locaties, maar dat was niet onze opdracht. Nu zijn wij aan zet. Wij hebben de sleutel. Die vergelijking met de sleutelbos moet ik niet maken. Dat is echt van een andere orde en dat heb ik ook wel gezegd. Nu mogen wij het proces inrichten en wij gaan een modelproces inrichten. Dat was echt onze intentie en dat hebben we geprobeerd. Daar komt dit uit. Ik snap natuurlijk dat, ook gezien het voorproces, dit leidt tot frustratie. Voorgekookt was het niet en het was geen uitkomst waar we naartoe werkten. We hebben echt open gekeken. We hebben niets van tevoren uitgesloten. Achteraf had je het misschien anders kunnen aanvliegen. Wat betreft die wet- en regelgeving: het is dus geen uitsluiting. Het is nee, tenzij. Dus je

moet die 'tenzij' onderzoeken. Dat is gebeurd en locatie één is het voorstel. Ik dacht, Voorzitter, dat dit een belangrijk element is.

00:36:26

Voorzitter: Zeker, ik wil ook geen afbreuk aan uw woorden doen. Ik probeer een beetje de tijd van de hele sessie te bewaken. U heeft hiermee denk ik al een aantal vragen beantwoord. U heeft er nog een paar over. De heer Ram, moet de vraag direct of kan die nog heel even wachten tot het einde van de beantwoording? Het gaat hierover. Gaat uw gang.

00:36:48

De heer Ram (PVV): Toch nog even over de participatie. Ik hoor uw verhaal: ja, nee, tenzij en het proces. Je kunt burgers niet kwalijk nemen dat ze niet van alle wet- en regelgeving op de hoogte zijn. Dat het leidt tot frustratie en dat mensen afhaken en in wantrouwen kunnen schieten zijn allemaal gevolgen daarvan. De vraag aan de wethouder is: hoe kun je burgers beter meenemen in dit hele proces van wet- en regelgeving, zodat je die mogelijkheden van tevoren bespreekt? Dat zou wellicht veel frustratie voorkomen. Ik zit er een beetje over te puzzelen hoe we dat dan beter kunnen maken.

00:37:40

Voorzitter: Dank u wel. De wethouder.

00:37:49

De heer Broeksma (wethouder): Het is de inzet geweest in het participatieproces: hier gaat u wel over en hier gaat u niet over. Op het moment dat de wet- en regelgeving helder is van dit kan niet, is dat natuurlijk zo snel mogelijk duidelijk gemaakt. Nogmaals, locatie drie is niet een onmogelijkheid. Het is een nee, tenzij. Dat betekent dat je de plicht hebt het te onderzoeken en dat die mogelijkheid bestaat totdat het tegendeel blijkt. Overigens is niet iedereen afgehaakt. Niet iedereen vindt het een slecht participatieproces. Ik spreek mensen die zeggen: "Totdat de gemeente aan zet was liep het niet goed met het Rijk. We zijn misschien daar voor het ootje gehouden." Het vertrouwen in de overheid als concept krijgt daarmee een knauw. Ik hoor ook mensen zeggen: "Sinds de gemeente aan zet is, is het participatieproces goed ingericht." Met voor sommige frustrerende uitkomsten en ik denk dat dat terecht is. Ik heb ook de opmerking gemaakt bij de bewonersbijeenkomsten waar ik aanwezig was: help ons. U maakt niet het besluit als omwonenden. U hoeft niet de keuze te maken waar die brug komt. Dat doet namelijk de gemeenteraad, maar help ons.

00:38:57

De heer Broeksma (wethouder): Help het college en de gemeenteraad om het juiste besluit te nemen. Is het afweegkader volledig? Moet er nog iets bij? Dat heeft geleid tot veranderingen in het afweegkader, bijvoorbeeld wat het voor omwonenden betekent. We hebben software ontworpen om de impact van de brug van verschillende locaties te meten. Vanuit de tuin en vanaf de brug kun je dan in de tuin kijken 150 meter verderop, als de zon laag staat, als de zon hoog staat, schaduwwerking, winter en zomer. Type een datum in, 5 februari 14:30 uur en je krijgt de stand van de zon en je ziet hoe de schaduw daar is. In de winter als er minder bladeren aan de bomen zitten zie je dan de brug beter of niet? Dat is helemaal gedaan. Op 30 maart in de EnTranCe Barn heeft u mee kunnen kijken hoe

dat allemaal gaat. Er was veel belangstelling voor. "Type dit eens in. Type dat eens in. Laat het eens van die en die kant zien."

00:39:48

De heer Broeksma (wethouder): Het is dus een gevolg geweest van het participatieproces wat zo een brug nou betekent. Er was natuurlijk nog geen ontwerp van de brug, maar als die er een beetje zo uitziet, een boogbrug, een beetje dit en dat, wat zie je dan vanuit mijn tuin? Wat zie ik vanaf de weg? Wat zie ik vanaf het kanaal? Wat zie ik hier? Wat zie ik daar? Dus dat heeft echt wel impact en invloed gehad op hoe we uiteindelijk het hele proces hebben ingericht met deze uitkomsten. We hebben zoveel mogelijk vanaf het begin gezegd: "Hier gaat u wel en hier gaat u niet over. Dit zijn kaders die niet te veranderen zijn. Er komt een hoge brug. Een halfhoge brug is niet mogelijk. Een lage brug is ook niet mogelijk." We hebben daarvoor gepleit, ook met u als raad. We hebben brieven gestuurd naar het ministerie. Even nog ter herinnering aan het historisch proces: het besluit van geen brug was al genomen, voor zover ik begrepen heb. Alleen dat was deze keer nou eens niet bekrachtigd door de minister.

00:40:41

De heer Broeksma (wethouder): Door de brieven die wij gestuurd hebben over het belang van de Paddepoelsterbrug voor fiets- en recreatieverkeer, een veilige route voor scholen en kinderen die naar Zernike, Kamerlingh Onnes of naar andere plekken in de stad moeten vanuit het Ommeland en de ontwikkeling van Zernike zei de minister: "Nou, goed." Het gebeurt niet vaak dat de gemeente zegt: "Goed, daar komt wel een brug." Die brug komt terug waar jaren voor gestreden is. Op een gegeven moment is in [onhoorbaar] van november 2020 besloten dat die brug terugkomt. Voor de poorten van de hel. De minister wil geen brug, wij willen een lage brug en geen van ons heeft zijn zin gekregen. Er komt een hoge brug. Dat heet een compromis, maar die brug is er wel. We hebben vanaf het begin aangegeven dat als u zegt dat u een lage- of halfhoge brug wilt, dan is dat allemaal niet meer aan de orde. Het wordt een hoge brug. Waar het helder was hebben we dat zoveel mogelijk gedaan. Nee, tenzij betekent: wordt het nee of wordt het tenzij? Dus dat betekent een onderzoeksplicht. Het was heel veel, Voorzitter.

00:41:49

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag uw vinger al naar de knop bewegen. Uiteraard gaan we het debat voeren. Wellicht kunt u daar later aan het eind nog wat over zeggen. U heeft veel gezegd en u heeft volgens mij de vragen beantwoord. Ik kijk even rond? Dat is het geval. Dan gaan we naar de tweede termijn en daar heeft u ruimte om uw standpunten helder te maken en uw woordvoering. De heer Leemhuis, u wilt graag starten?

00:42:09

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dat wil ik wel.

00:42:11

Voorzitter: U heeft het woord.

00:42:11

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. De wethouder heeft het voorproces geschetst. Ik was zelf raadslid dat in 2015 besloot dat er een alternatief

kwam. Er zou een brug terugkomen. In 2018 werd die eruit gevaren en plotseling zegt Rijkswaterstaat dat er geen brug meer komt. Daar kwam het op neer. Wat de insprekers veel meer merken - dat is hun persoonlijke leefomgeving - geldt bij mij ook: een afgenomen vertrouwen in de Rijksoverheid of je wel afspraken met hen kunt maken. Laten we daar allemaal verder niet te lang over stilstaan. Wat mijn fractie betreft is het belangrijk dat die brug terugkomt. Dat is ook goed. Dat is meteen het eerste punt: het is voor mijn fractie heel erg vreemd als Rijkswaterstaat, de minister en het ministerie zeggen dat er een brug terugkomt als ze daar ogenschijnlijk niet voldoende geld voor geeft. Dus ik ga er eigenlijk vanuit als Rijkswaterstaat zegt dat we een hoge brug krijgen, zoals die al eerder beloofd was op een route die al millennia bestaat - zoek het maar op, echt millennia - dan gaat mijn fractie ervan uit dat het Rijk er alles aan doet om die brug te bekostigen voor de gemeente Groningen.

00:43:23

De heer Leemhuis (GroenLinks): Vergeet niet dat het niet alleen is voor de gemeente Groningen. Ook inwoners van Westerkwartier en Het Hogeland vinden dat belangrijk. Daar komt mijn tweede vraag: in het voortraject hebben de provincie, Provinciale Staten, de gemeenteraden van Westerkwartier en Het Hogeland altijd interesse getoond in deze brug en het belang daarvan benadrukt. Ik zou het college nog willen vragen om ook hen te vragen mee te doen om te zorgen dat het geld er komt. Wat het participatietraject betreft vindt mijn fractie het inderdaad heel knap en goed dat het college en de gemeentelijke organisatie begonnen is om er met een schone lei mee bezig te gaan. De spanning die geschetst wordt en die ook in de stukken is te lezen snapt mijn fractie. Wij denken dat u het eigenlijk bijna niet goed kunt doen en daarom hebben wij juist veel begrip voor de grondige uitwerking.

00:44:23

De heer Leemhuis (GroenLinks): Het voorkeursalternatief wat er nu ligt kan mijn fractie steunen. Het belang van groen, goede fietsverbindingen, de inpassing in het landschap en de keuze voor de locatie vindt mijn fractie heel belangrijk. Wat niet wegneemt dat er nog steeds mensen zijn die daar inderdaad best last van gaan hebben. Toen in 2018 de brug eruit ging zei ik: "Het is een grote ramp voor een hele kleine groep mensen." Het is dus nu zaak dat we ervan maken dat het een zo goed mogelijke brug wordt, zodat die weinige mensen zoveel mogelijk terugkrijgen. Kort en goed, wat mijn fractie betreft is er instemming voor het voorkeursalternatief en moet er werk gemaakt worden om het Rijk eraan te houden dat de brug die ze ons terug beloofden ook door het Rijk betaald wordt. Dat heb ik net ook al met zoveel woorden in mijn vraag gedaan. Dank u.

00:45:17

Voorzitter: Dank u wel, de heer Leemhuis. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Pechler.

00:45:22

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter, en ook dank aan de inspreker. Wat een doffe ellende dat we in een rijk land als Nederland zo lang moeten wachten op de vervanging van de broodnodige bruggen. Tot 2018 genoot ik regelmatig van de snelle en mooie verbinding naar Het Hogeland over de Paddepoelsterbrug op mijn racefiets. Toen ik het nieuws hoorde dat hij aangevaren

was, had ik eerlijk gezegd nooit kunnen voorspellen dat er vijf jaar later nog steeds geen schop in de grond zou zijn gegaan. Laat ik dan ook zeggen dat ik de frustratie en teleurstelling van omwonenden en belanghebbenden snap. De kapot gevaren brug had gerepareerd moeten worden en had al jaren geleden teruggeplaatst moeten worden op maaiveldhoogte. Rijkswaterstaat en het ministerie hebben roet in het eten gegooid door een hoge en onbeweegbare brug te eisen. Als raad en college kunnen we praten als Brugman en lobbyen tot we een ons wegen, maar uiteindelijk gaan we er simpelweg niet over. Dat wordt hier pijnlijk duidelijk. De Partij voor de Dieren begrijpt dat de gemeente, nadat ze het proces heeft overgenomen, in het kader van transparantie eerst alle mogelijke opties opnieuw bij langs wilde gaan.

00:46:21

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Blind verder bouwen op de locatie waar RWS op voorsorteerde doet geen recht aan de gevoelens die hier spelen. Ik begrijp ook dat deelnemers aan het participatieproces het ontzettend heeft gefrustreerd dat de uitkomst alsnog hetzelfde is en dat het lijkt alsof het enige resultaat verdere vertraging is. Het lijkt ons en de rest van de aanwezigen hier - als ik de raad een beetje goed heb gehoord net tijdens de eerste termijn - verstandig om in het vervolg eerst de onmogelijkheden te bepalen en aan de hand daarvan te bepalen wat de bandbreedte is waarbinnen mensen kunnen participeren. Mijn fractie kan leven met de keuze voor locatie één, omdat de impact op natuur waaronder bomen en het beschermde weidevogelgebied daar het kleinst is. Dan nog tot slot het financiële aspect: een schipper vaart een brug kapot. Het Rijk weigert een betaalbare lage brug toe te staan en stelt vervolgens veel te weinig middelen beschikbaar om een hoge variant te kunnen betalen. Wij hopen en verwachten dat het Rijk of misschien de provincie en buurgemeenten alsnog over de brug komen om deze meerkosten voor in ieder geval het grootste gedeelte te dekken. Tot zover, Voorzitter.

00:47:24

Voorzitter: Dank u wel. Wie dan? De heer Staijen.

00:47:30

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Die brug komt terug. Helaas tegen de wens van alle gebruikers in wordt die ruim tien meter hoog als gevolg van de eisen die Rijkswaterstaat aan de vaarweg stelt. Hierdoor zijn er natuurlijk hele lange en vooral steile hellingen nodig van ongeveer een halve kilometer lengte. Die zijn niet alleen heel vervelend voor de gebruikers, maar ook verschrikkelijk moeilijk in het landschap in te passen. Nu is er dus, na zoveel jaar, een locatiebepaling voor een nieuwe brug. Daar is een lang participatietraject aan voorafgegaan. In eerste instantie op zeer botte wijze geleid door Rijkswaterstaat, waardoor het vertrouwen van de omwonenden in de overheid grotendeels verdwenen was. Gelukkig is dit het laatste jaar op redelijk betere wijze gevoerd door de gemeente. Hoewel, zoals de inspreker ook al zei, daar nog steeds ruimte is voor verbetering. Voorzitter, van de oorspronkelijke negentien mogelijke locaties zijn er uiteindelijk na vijf bijeenkomsten met betrokkenen vier kansrijke alternatieven overgebleven. Die zijn uitgewerkt door Haskoning.

00:48:33

De heer Staijen (Stadspartij 100% voor Groningen): Hieruit zijn de locaties één en drie-b als beste uit de bus gekomen. Er wordt nu op basis van de kosten voor onder

andere natuurbehoud de meest westelijke locatie, nummer één, voorgesteld. Ondanks dat de verlening van de overspanning op die plaats van 54 naar 56 meter schijnbaar nog steeds aanzienlijk minder duur is dan de andere locaties. De reacties van de omwonenden en alle andere belanghebbenden zijn ongeveer gelijk verdeeld. De helft wil west, de helft wil oost en zelfs een paar willen helemaal geen brug meer. Die zijn blijkbaar het hele proces zat. Tot slot dit: welk alternatief er ook gekozen wordt, het blijft een hoog bouwwerk dat met zijn paperclip talud - een nieuw woord voor mij - de omgeving op een zeer lelijke wijze zal domineren. Het zal ook niet gemakkelijk zijn voor het verkeer. Het is een belangrijke schakel in de ontsluiting van de noordzijde van de stad en van het Reitdiep-gebied, dus het blijft een noodzakelijke verbinding. Tot zover.

00:49:33

Voorzitter: Dank u wel, de heer Staijen. Dan ga ik naar mijn rechterzijde naar de heer De Waard.

00:49:38

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Het is nu ruim vijf jaar geleden dat die brug is aangevaren. Ik kwam er destijds ook vaak overheen met de racefiets. Ik ben de heer Pechler vast een keer tegengekomen. Volgens de huidige planning zou de nieuwe brug er pas in 2027 zijn, hopen we dan. Dat is tien jaar later. Wat de SP betreft is dat eigenlijk onacceptabel. Als SP hebben we ons in ieder geval altijd ingezet voor een brug op maaiveldhoogte. Tot aan de Tweede Kamer toe met de motie van Kamerlid Laçin. Het is zuur dat het uiteindelijk niet lukt. Het is dan ook begrijpelijk dat bewoners teleurgesteld zijn. De hoge brug is gewoon simpelweg niet hetzelfde als wat ze hadden en vormt voor veel mensen een barrière. De voorkeursvariant die er nu ligt is dan ook de minste van alle kwaden. Het zorgt voor de minste overlast bij bewoners en is de goedkoopste. De SP gaat er dan ook vanuit dat er genoeg geld komt voor het bouwen van de brug. Het zou heel vreemd zijn als de gemeente meebetaalt aan een brug over een Rijkskanaal. Het is jammer, maar ik begrijp dat bewoners zich niet helemaal serieus genomen voelen als het gaat om participatie. Het was beter geweest als de kaders waarbinnen mensen mee konden denken van vooraf aan duidelijk waren. We begonnen met een blanco vel papier, zoals de wethouder zei, maar het gebied is geen blanco vel papier. We hopen dat het college, waar het kan, verbetert in dat proces. Ik wil alsnog even mijn grootste teleurstelling uitspreken in Rijkswaterstaat en het ministerie.

00:51:05

Voorzitter: Dank u wel. De heer Boswijk.

00:51:10

De heer Boswijk (D66): Dank u wel, Voorzitter. D66 is heel blij dat we eindelijk een stap vooruit lijken te gaan maken in dit slepende dossier, dat ook wel bekend is komen te staan als de Paddepoelsterbrug. Dus dat werd hoog tijd. We zijn blij dat er een brug terug gaat komen. We hebben denk ik een hoop kritische noten gehoord bij het participatietraject en daar wil ik geen afbreuk aan doen. Ik denk dat het daarnaast ook op zijn plaats is om complimenten te geven voor het participatietraject. De manier waarop de inwoners betrokken zijn met veel zorgvuldigheid, de touwtjes op de kaart en de 3D-modellen. Ik heb ze op een inloopavond voor omwonenden zelf ook gezien en daar was ik echt heel erg van onder de indruk. Super om op die

manier ver van tevoren al een inkijkje te krijgen in de manier waarop zo een brug impact heeft op het landschap. Dus dat vind ik echt ontzettend positief. Ik denk dat er heel zorgvuldig onderzoek plaats heeft gevonden, dus complimenten daarvoor. Wat betreft de keuze op variant één: ook wat mijn fractie betreft lijkt dat inderdaad de beste optie.

00:52:24

Voorzitter: De heer Heiner wil u wat vragen?

00:52:26

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik zat een beetje te wachten op de maar. U zegt dat er zorgvuldig en goed onderzoek is gedaan. Uiteindelijk is er niet voldoende onderzoek gedaan, want anders wisten we al lang wat de kaders waren. Dan had het participatietraject veel meer ingedikt kunnen worden. Bent u het met mij eens dat hier complimenten niet helemaal op zijn plek zijn?

00:52:45

Voorzitter: De heer Boswijk.

00:52:48

De heer Boswijk (D66): Dank u wel, Voorzitter. Zoals ik al zei hadden we al zo uitgebreid stilgestaan bij die punten dat ik dacht: volgens mij moeten we het ook even hebben over de goede punten van het participatietraject. Vandaar dat ik daar mijn focus nu op had. Ik ben het natuurlijk met u en de spreker eens dat het voor de omwonenden, met alle tijd en energie die zij erin gestoken hebben, wenselijk was geweest als we die kaders van tevoren helder hadden gehad. Dus zeker. Dan variant één: uit het onderzoek blijkt dat wat betreft de natuur, de inpassing en de kosten dit eigenlijk de meest voor de hand liggende variant is. Ook een groot deel van de omwonenden kiest toch voor variant één. Dus wat mijn fractie betreft reden om ook voor deze variant te gaan. Ik denk dat het goed is om de volgende stap te maken en te gaan werken aan een ontwerp voor deze brug. De financiering voor de brug is al even ter sprake gekomen. Ik denk terecht, want er zit natuurlijk nog een flink gat dat we moeten overbruggen. Ik ben blij om te horen dat de wethouder in gesprek is en ook een strategie heeft om die financiering op tafel te krijgen. Ik denk dat het voorstel, wat volgens mij GroenLinks net maakte, om te kijken wat de omliggende gemeenten wellicht bij kunnen springen, mocht dat nodig zijn, een hele goede is. Wat betreft het vervolg: we hebben nu gezien dat het kan om inwoners op een goede manier te betrekken in participatie. Ik zou willen oproepen om dat vooral te blijven doen in het verdere verloop van dit traject.

00:54:31

Voorzitter: Dank u wel, de heer Boswijk. Dan uw buurman, de heer Van der Laan.

00:54:39

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Ik zal het kort houden. Het is altijd ingewikkeld als de provincie, het Rijk, de gemeente en dan ook nog de bewoners zich mogen en moeten bemoeien met dergelijke projecten. Het kan altijd erger. Kijk eens naar de Friesenbrücke die er ook werd uitgevaren. Dan gaat het ook nog om twee landen: Duitsland en Nederland. Waarvan Nederland misschien wel de grootste belanghebbende is, maar ja, het ligt dan in een ander land. Dus misschien is dat een beetje een schrale troost. Bij Provinciale Staten hebben wij destijds meerdere malen

het woord Friesenbrücke mogen horen. Zonder dit nou te willen bagatelliseren - in de fractie maken we wel eens grapjes om welke brug het nu ook alweer gaat. Welke is er nog niet uitgevaren? Dat schept af en toe schept verwarring, in alle openheid - is dit natuurlijk een serieuze zaak. Ik ben het deels met mijn buurman eens en wij denken dat in een gedurfd participatietraject ook dingen misgaan. Dat kan niet anders, omdat er meerdere belanghebbenden en meningen zijn. Zeker de laatste periode denken we toch dat er sprake is geweest van een goed participatietraject. We hebben dat ook met zoveel woorden teruggekregen. Nogmaals, met alles wat er niet goed is gegaan denken we dat er voldoende wel goed is gegaan. Wij willen de wethouder vragen om zo snel mogelijk te starten met voorkeursvariant nummer één. Dan de Friesenbrücke in gedachten te houden en dat het dat niet moet worden. Dus opschieten, opschieten, opschieten, zodat we in 2027 weer over die brug heen kunnen en niet pas veel later, Voorzitter. Daar wil ik het even bij laten.

00:56:35

Voorzitter: Dank u wel, de heer Van der Laan. De heer Heiner.

00:56:40

De heer Heiner (VVD): Dank voor het woord, Voorzitter. In eerste instantie leek het erop dat er helemaal geen brug zou komen. Wij zijn heel blij dat de brug alsnog terugkomt. De brug is er in 2018 uitgevaren - wat de SP al aangaf - en voor de realisatie wordt gegokt op tussen de 2025 en 2027. Dat is bijna tien jaar en wat de VVD betreft veel te lang. Daarnaast is de VVD benieuwd naar de inzet van de wethouder destijds om te zorgen dat er een gelijksoortige brug terug zou komen dan die er lag. Dus een lage beweegbare brug. De hoge variant is namelijk duidelijk niet de voorkeur van de inwoners. Daarnaast gaat de voorkeur van de bewoners uit naar een brug die bijvoorbeeld ook geschikt is voor auto's.

00:57:19

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dwarshuis.

00:57:21

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Voorzitter, de heer Heiner begint over de inzet van de wethouder bij de vorige brug. Wat suggereert hij daarmee? Er lag toch een afspraak bij het ministerie en iedereen was het erover eens dat er een nieuwe brug zou komen?

00:57:35

Voorzitter: De heer Heiner.

00:57:38

De heer Heiner (VVD): Ik snap de vraag denk ik niet helemaal, want volgens mij ben ik heel helder. Ik vraag wat de inzet van de wethouder was om een gelijksoortige brug terug te krijgen. Een lage brug, dus geen hoge brug. Hoe is dat gesprek met het Rijk verlopen?

00:57:56

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Leemhuis.

00:57:58

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Nou breekt toch wel een klein beetje mijn klomp. Meerdere ministers - dat zijn Kamerleden van de partij van

de heer Heiner - hebben hun best gedaan om er geen brug terug te krijgen of alleen maar een hoge brug. Ik zie nog Remco Dijkstra van de VVD beweren dat het een prima brug is die terugkomt. Nu gaat de heer Heiner wijzen naar de wethouder en of die niet onvoldoende zijn best heeft gedaan om een lage brug terug te krijgen. Dat vind ik heel verbazingwekkend. Kan de heer Heiner daarop reflecteren?

00:58:31

Voorzitter: De heer Heiner.

00:58:32

De heer Heiner (VVD): Dank u, Voorzitter. Ik vind het echt heel flauw wat de heer Leemhuis nu doet. Dat meen ik echt. Ik vraag wat de inzet van de wethouder is richting Den Haag. Dan wordt mij verweten dat ik niet het recht heb om dat te vragen, omdat een van de Kamerleden een jaar of vijf, zes geleden ooit vond dat het een prima variant was. Ik vind dat echt heel raar van de heer Leemhuis.

00:58:54

Voorzitter: Toch heeft u daar vragen over. Bijvoorbeeld van de heer De Waard.

00:59:00

De heer De Waard (SP): Ik vind het ook een beetje vreemd omdat de wethouder net nog heeft gezegd dat wat het ministerie betreft er helemaal geen brug kwam. Dat is uiteindelijk - als ik de woorden van de wethouder even mag gebruiken - voor de poort van de hel weggesleept met de inzet van de gemeente, de provincie en weet ik veel wie nog meer. Dus ik begrijp deze vraag van de heer Heiner ook niet helemaal.

00:59:26

De heer De Waard (SP): Ik hoorde geen vraag, maar een opmerking. Dat mag natuurlijk. U heeft ook een vraag van de heer Pechler.

00:59:30

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Een vraag aan de heer Heiner of hij wel de stukken heeft gelezen? Daar staat zeer duidelijk omschreven dat niet alleen de gemeenteraad, maar ook het college al sinds 2015 inzet op een lage en beweegbare brug. Dat is dus ook duidelijk de inzet van deze wethouder geweest in de gesprekken met het Rijk en RWS.

00:59:44

Voorzitter: De heer Heiner.

00:59:45

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik vind het helemaal niet raar om te vragen hoe dat is gegaan, wat de inzet was van de wethouder, hoe die gesprekken zijn gegaan en wat dan de reactie van het Rijk daarop was. Het is toch niet raar dat ik als raadslid meer achtergrondinformatie wil dan wat alleen maar in die stukken staat? Dan ga ik verder met mijn betoog. De wethouder gaf net aan in gesprek te zijn met het Rijk over een extra bijdrage. We weten ook dat het Rijk veel aanleggeld heeft gereserveerd voor bijvoorbeeld de aanleg van de Lelylijn. We zijn blij dat de gelden voor de Gerrit Krolbrug en de Paddepoelsterbrug in ieder geval beschikbaar blijven. Denkt de wethouder, met dat in het achterhoofd, dat het kansrijk is om nog meer geld beschikbaar te krijgen vanuit Den Haag? Gaat deze discussie dan tot vertraging

leiden of gaan wij als gemeente gewoon aan de slag en zien we daarna wel hoe we dat financieel gaan doen?

01:00:40

De heer Heiner (VVD) : Daarnaast wil ik namens de VVD nog iets meegeven. Wij vinden participatie belangrijk, maar mensen moeten wel weten waarover ze mogen meepraten. Het is van groot belang voor het vertrouwen om dit duidelijk te hebben. Wij hopen dat het in de toekomst echt beter gaat. Wat de VVD betreft is het belangrijk om in de voorbereiding goed onderzoek te doen, zodat uiteindelijk niet iedereen het gevoel heeft aan het eind van het proces met lege handen te staan. Helaas is er weinig keuze en lijkt het daarom nu goed om vaart te maken en voor de voorkeursvariant te gaan. Wat ons betreft had de brug er gisteren al gelegen.

01:01:16

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Armut.

01:01:19

Mevrouw Armut (CDA): Dank, Voorzitter. Laat ik maar positief beginnen. Elke stap vooruit in dit dossier is heel erg welkom, dus het is goed dat het hiermee weer gebeurt. Het heeft ontzettend lang moeten duren en veel gevraagd van alle betrokkenen. Dat hebben we net bijvoorbeeld gehoord van de spreker, maar ook van de wethouder. Het is maar goed dat het einde een keer in zicht raakt. Wat voor onze fractie jammer blijft is de hoogte van de brug. Wij hadden, net als andere fracties al aangegeven liever een brug gehad die lager en toegankelijker was. Ik zal alle woorden van teleurstelling hierover niet herhalen. De voorkeurslocatie van het college is te volgen met alle overwegingen. Mijn fractie begrijpt ook dat inwoners in de war zijn over waar ze nou eigenlijk over mochten meepraten. Ondanks de goede intenties van het college om het participatieproces goed te laten verlopen. Dus in het vervolg is het wat mijn fractie betreft van belang dat van tevoren echt duidelijk is waar wel en geen inspraak over mogelijk is. Vertel aan mensen wat je doet, waarom en waar ze echt iets over te zeggen hebben. Zoals andere partijen hier voor mij ook al zeiden: duidelijke kaders stellen en meegeven wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Dat lijkt ons belangrijk voor het vervolg, naast dat de brug vooral heel snel terug moet komen.

01:02:30

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pestman.

01:02:34

Mevrouw Pestman (PvdA): Het is natuurlijk een triest verhaal. Dat kun je hier met elkaar wel nagaan. Iedereen was een gat in de lucht gesprongen met een lage brug op dezelfde plek, maar het wordt een hoge brug op een iets andere plek. Mijn fractie stemt in met deze voorkeursvariant, want dan kunnen we tenminste gaan rekenen. Waar kom je financieel gezien op uit? Bij dat rekenen willen we graag ook Toegankelijk Groningen betrokken zien. Uit het participatieverslag dat zij bij ons ingeleverd hebben blijkt dat ze zich zorgen maken. Daarin las ik: 'Als het zo moet met zo een brug, pas dan die Dorkwerderbrug maar aan, want hier hebben we niks aan. Dus graag uitwerking van de plannen met Toegankelijk Groningen daarnaast en erbij, zodat men direct meedenkt. Dan hebben we nog een kleinigheidje. We stellen hier wel de plaats van de brug vast, maar we hebben nog niet te beslissen over het financiële deel van deze zaak. Dat wordt een bijzondere.

01:03:26

Mevrouw Pestman (PvdA): Als ik aan deze brug denk en ik hou van ronde cijfers, dus voor het gemak reken ik even zo: Rijkswaterstaat stelt acht miljoen beschikbaar, maar we hebben straks waarschijnlijk zo een zestien miljoen nodig. Die acht miljoen moet er dus nog bij. Ik denk steeds meer aan die prachtige Zuid-Franse stad Avignon waar een brug ligt die wereldberoemd is. Die brug gaat niet over het hele water heen. Het haalt de andere kant niet. Zo een soort brug krijgen wij hier straks ook. Er komt een halve brug over dat kanaal, dus je hebt nog steeds geen verbinding. Of je hebt een prachtige brug - nou ja, prachtig? Het is een puist in het landschap - waar je naar staat te kijken en denkt: in vredesnaam hoe kom ik hier op, omdat de hellingbanen er niet zijn. Dus Rijkswaterstaat en het Rijk kunnen ons zo niet laten zitten. We hebben niks aan een halve brug en we hebben ook niks aan een brug waar je niet overheen kunt, omdat je er niet op kunt. Hier moet dus echt iets en graag op zeer korte termijn. Wij wensen de wethouder heel veel succes met de onderhandelingen.

01:04:23

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. De heer Ram.

01:04:29

De heer Ram (PVV): Dank u wel. De vraag is hoe je zo een vlammend betoog kan overtreffen. Ik denk niet dat het lukt, maar ik ga een poging wagen. Politiek is vaak kiezen tussen twee kwaden of meerdere kwaden waar je dan verschillende belangen en belanghebbenden tegen elkaar moet afwegen en dan kiest voor de minst kwade optie. Dat is in dit geval, bij deze brug, ook het geval. In het participatieproces moet het van tevoren duidelijk zijn dat je moet kiezen met tegengestelde belangen en dat je dan uiteindelijk kiest voor de minst kwade optie. Het gaat ook om verwachtingsmanagement. Over hoe je keuzes maakt en wat de regelgeving is, die al eerder is genoemd. Dat betekent dat je van tevoren iedereen moet meenemen in hoe zo een proces loopt, wat je tegen kan komen en dat je mogelijk tegen frustraties kan aanlopen. Dat punt moet volgens mij veel duidelijker mee worden genomen in het hele participatieproces. Nu hebben onnodig, denk ik, veel mensen afgehaakt omdat dit niet van tevoren duidelijk was.

01:05:42

Voorzitter: Dan heeft u een vraag van mevrouw Pestman.

01:05:44

Mevrouw Pestman (PvdA): Is de heer Ram met mij van mening dat we dit punt al uitputtend aan de orde gehad hebben?

01:05:49

Voorzitter: De heer Ram.

01:05:52

De heer Ram (PVV): Ik hecht toch aan dit belang, want we hebben vorige week nog een hele discussie gehad over participatie. Dit punt over verwachtingsmanagement is daar ook niet heel duidelijk geworden. Dus we kunnen nog een keer een herhaling van zetten bij andere processen krijgen. Daarom hecht ik er toch aan om dit heel erg te benadrukken. Het hele proces heeft er uiteindelijk toe geleid dat we niet zo heel veel te kiezen hebben. Variant één is de enige optie die je overblijft. Dan resteert de vraag van de financiering. Wanneer het Rijk niet met het geld over de brug komt, om

zo maar te zeggen, wat dan? Is de kans nog aanwezig dat deze brug er niet komt? Kan de wethouder met 100 procent zekerheid toezeggen dat deze brug er komt, ook als de financiering van het Rijk achterwege blijft? Dank u wel, Voorzitter.

01:06:51

Voorzitter: Dank u wel, de heer Ram. Dan kijk even rond. Mevrouw De Groot, mag ik u het woord geven?

01:06:57

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Dan sluit ik hem af, maak ik hem rond en zeg ik nog een keer hoe ontzettend jammer en zuur het is dat wij hier allemaal heel graag een lage brug hadden gewild. Dat wordt door Rijkswaterstaat door onze neus geboord. We hebben het allemaal gezegd. Dat is echt ontzettend zuur. Ik snap de frustratie dat er geen lage brug komt, dat het zolang duurt en over het participatieproces. Dat snap ik ook. Mijn fractie kan akkoord gaan met de keuze voor voorkeursvariant één. Er ligt hier ook niet echt meer een keuze voor. In het raadsvoorstel liggen er vier keuzes voor, maar deze ene maakbare optie die niet of minder in strijd is met de Natuurwet is de enige optie die we kunnen doen. Verder is er al een hele hoop gezegd. Ik kan me heel goed vinden in de woorden van een hele tijd terug van de heer Leemhuis over de waarde die deze verbindingen hebben. Dan wens ik voor de rest de wethouder ontzettend veel sterkte. Sterkte is wel een beetje erg, maar veel succes in de gesprekken met het Rijk over de aanvullende middelen die nodig zijn om deze waardevolle brug te realiseren. Hopelijk snel. Dank u wel.

01:08:18

Voorzitter: Dank u wel. U dacht dat u afsloot, maar ik denk dat de heer Dwarshuis dat gaat doen. Gaat uw gang.

01:08:30

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik kan het ook kort houden hoor, want ik kan me heel goed aansluiten bij het betoog van de heer Leemhuis van GroenLinks. Blijkbaar spreekt hij zo te zien namens meerdere fracties. Het is een heel zuur voorproces en dat is goed geschetst. Het meest zure vind ik misschien wel dat bij een heleboel bruggen in Groningen, zoals de heer Van der Laan al zei, we er blijkbaar niet in slagen om goed samen te werken tussen overheden. Dat uit zich dan over de rug van onze inwoners, want die wachten langer op een brug. Die zitten ook in participatietrajecten waar uiteindelijk beperkingen blijken op te doemen, waar ik van zou denken dat we die toch met zijn allen hadden moeten kunnen vinden en aan zien komen. Dat is gewoon erg zuur, want net als de heer Boswijk zei heb ik veel inzet gezien van veel ambtenaren die zoveel mogelijk mensen hebben proberen te betrekken en dat zo duidelijk mogelijk hebben proberen te maken. Ik durf de wethouder wel sterkte toe te wensen, want dat heeft hij denk ik wel nodig in die overleggen. Ik hoop dat hij weer op de lijn komt bij ons mocht er hulp nodig zijn van fracties die landelijke vertegenwoordigingen hebben. Ik vind het eigenlijk onbestaanbaar dat we over al die bruggen in Groningen zo ontzettend lang en moeilijk moeten onderhandelen met partijen als Rijkswaterstaat. Dank u wel.

01:10:09

Voorzitter: Dank u wel. Dan zijn alle fracties aan het woord geweest. We hebben nog een kleine tien minuten voor een korte reactie van het college. Er zijn nog een aantal

dingen gevraagd. Uiteraard zal ik u daarna even vragen hoe verder richting raad of dat die conform door kan. Ik geef eerst het woord aan het college, de wethouder.

01:10:29

De heer Broeksma (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Ik had eerder wat vrijheid genomen bij de beantwoording van de technische vragen voor het deel van het proces om de participatie te schetsen. Nu horen we er ook een beetje een mening in doorklinken. De SP en anderen zeggen dat er pas na tien jaar een nieuwe brug is. In 2018 is hij uitgevaren en in 2027 als het tegenzit - dat moet dan ook nog maar blijken - zou die brug er dan zijn. Ik deel dat het inderdaad onacceptabel is. Ware het niet dat we het wel te accepteren hebben. Dat is nou eenmaal de realiteit waar we mee te dealen hebben. Overigens is het proces al ingezet in 2015, omdat de brug einde levensduur naderde. Even over de financiën: is de financiering kansrijk dat Rijkswaterstaat mee gaat betalen? INW heeft altijd financiële problemen. Dat geldt natuurlijk altijd voor iedereen. Waar geven we ons geld aan uit? HLD staat bovenaan het lijstje. Dat is buiten de bezuinigingsronde die het ministerie nu heeft aangekondigd. De HLD inclusief de bruggen zijn daarvan uitgesloten. Het gaat hier over de Hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl.

01:11:46

De heer Broeksma (wethouder): Is het 100 procent zeker dat het geld er komt? Nee, we checken de giro en dan kijken we of het geld er is en dan zeggen we: "Nu is het zeker." Totdat het moment daar is moet dat besluit nog vallen. Ik doe mijn best. Dank voor de sterkte en de steun die men mij wenst. Dan de suggestie die de heer Dwarshuis doet wat het landelijk betekent: u weet dat er verkiezingen zijn. De heer Heiner is gememoreerd aan het feit dat er VVD-ministers zijn op het ministerie die moeite hadden om geld uit te geven voor zowel de Gerrit Krolbrug als de busbaanbrug, maar ook de Paddepoelsterbrug. Mijn inzet is een halfhoge brug geweest à la Dorkwerd van vierenhalve meter. U weet dat, want we hebben daar brieven over gestuurd. Die lage brug was kansloos, want dat gebeurt nooit bij fietsbruggen. U heeft de brieven gezien, ondertekend door allerlei organisaties hier in Noord-Nederland. Ik weet ook dat Tweede Kamerfracties zijn aangeschreven, gebeld en op congressen aangesproken om ervoor te zorgen dat die brug terugkomt. Dus die halfhoge brug van vierenhalf is het niet geworden, maar er is een brug gekomen. Wat ik u net zei reken ik wel als een belangrijk succes dat het hier gelukt is. Iedereen met lege handen, zegt de VVD. Dat is niet waar. Ik hoor eigenlijk bij alle fracties steun voor locatie één.

01:13:19

De heer Broeksma (wethouder): Dat geldt ook voor veel anderen: veel stakeholders, mensen uit de buurt en omwonenden aan beide kanten van het kanaal. Locatie één is gezien de analyse die gemaakt is...Je kunt zeggen dat er weinig te kiezen is. Je kunt ook zeggen dat uit de analyse die is gemaakt en het onderzoek een duidelijke voorkeur naar voren komt. U steunt die en dat is denk ik terecht. Ik hoor die steun. Die was er ook op de avond waar de heer Boswijk aan refereert die ik daar heb gesproken. De mensen daar zeiden: "Een duidelijke meerderheid voor locatie één is wat ons betreft het beste, maar denk aan dit en denk aan dat." Zeg maar wat ze er dan bij konden schrijven. Dus dat gaan we allemaal doen. Over het participatieproces tenslotte nog, Voorzitter. Nee, over de financiering: kunnen het

Westerkwartier, Het Hogeland en de provincie meedoen in de financiering? U kent mijn persoonlijke ervaring met de route. Ik heb jaren in Winsum gewoond en in Zernike gewerkt. Dit was mijn brug. Ik heb daar honderden keren overheen gefietst. Dus ook voor mensen uit Het Hogeland en Westerkwartier is het een belangrijke brug en ook provinciaal natuurlijk. Het gaat om de verbinding tussen het stedelijk gebied en het noordelijke Ommeland, dus we gaan die vraag zeker stellen. We gaan met hen in gesprek.

01:14:33

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Leemhuis.

01:14:35

De heer Leemhuis (GroenLinks): Misschien is het zelfs een correctie. Mijn suggestie was niet in eerste instantie om de provincie en de twee gemeentes nu om geld te vragen. De suggestie is dat ze kunnen helpen in de lobby naar het Rijk, zodat het Rijk verantwoordelijkheid neemt om te betalen wat ze ons beloofd hebben, namelijk een brug.

01:14:57

De heer Broeksma (wethouder): Zeker, zo begrijp ik het ook, maar als ze zelf een paar centen in de pot willen doen, dan zal ik daar geen nee tegen zeggen. Het participatieproces: ik heb daar net al veel over gezegd. Ik wil nu even in herinnering brengen dat de omwonenden zelf ook vroegen: "Ga niet uit van bestaande onderzoeken." Dus kijk opnieuw naar de situatie zonder de last van eerdere onderzoeken van RHDHV die door Rijkswaterstaat zijn geëntameerd. Dat was in opdracht van Rijkswaterstaat. Ga uit van een nieuwe situatie. Dat is wat ik eigenlijk een blanco vel papier noem. Dat is natuurlijk niet helemaal blanco, want er zit van alles. De situatie is natuurlijk zoals die is. Ook daar werd gevraagd: "Ga niet uit van wat er al is, maar ga uit van een bestaande situatie." U vraagt om duidelijke kaders van tevoren. Waar gaat het over? Waar gaat het niet over? Bij elke bijeenkomst is dat de taal geweest. Bij elke bijeenkomst is gezegd: "hier gaat u wel over, hier gaat u niet over."

01:15:55

De heer Broeksma (wethouder): Uiteindelijk gaat de gemeenteraad beslissen en zijn dit de kaders die dat zijn. Een aantal van u lijkt een beetje te impliceren dat u dat nee, tenzij eigenlijk vertaalt als nee. Dus als we aan het begin hadden gezegd: "Nee, tenzij. Mensen, locatie drie is echt totaal uitgesloten. Het is een nee, tenzij, maar we hebben het er verder niet over." Als dat is wat u bedoelt, dan kadert u wat mij betreft dat participatieproces te snel in. Dat is namelijk geen absolute wet- en regelgeving. Het is geen absolute wet van Meden en Perzen. Nee, tenzij betekent of wel nee of wel tenzij en dat vereist dus een nader onderzoek. Als bijvoorbeeld niemand locatie drie interessant vindt, dan kunnen we het aan de kant schuiven. Er kwamen acht locaties uit en dat werd vervolgens verkleind naar drie locaties. Dus nee, tenzij is niet wet- en regelgeving. Nee, tenzij betekent niet een onmogelijkheid. Of nee, of tenzij.

01:16:52

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:16:54

Mevrouw De Groot (Student en Stad) : Dank u wel. Ik weet niet of de wethouder het

nu ook deels tegen mij heeft. Wat ik bedoelde is dat er nu niet per se een keuze meer voorligt dan specifiek in dit raadsvoorstel. Er worden vier opties uitgetekend en die worden geschetst. Van die vier opties is er maar één levensvatbare. We weten nu dat er één levensvatbare, maakbare optie is die niet of minder in strijd is met de Natuurwet. Wij kunnen dus in feite met zijn allen op dit moment met alles wat we nu weten hoog of laag springen en u kunt hoog of laag springen, maar optie één is de maakbare, levensvatbare optie. Dus niet een optie, maar dat is het.

01:17:38

Voorzitter: Dank u wel.

01:17:40

De heer Broeksma (wethouder): Daar heeft u helemaal gelijk in. Dat is de uitkomst van het onderzoek. Het onderzoek levert ook meer op. Je hebt de plusjes en minnetjes gezien: groen, donkerrood en minder rood. Dat betekent dat op het moment dat je het voorlopig ontwerp gaat maken van die nieuwe brug je ook de minnetjes en plusjes van de andere opties en van deze optie zo goed mogelijk onder ogen moet zien om te kijken hoe je bij aanbesteding daar zo goed mogelijk mee om kunt gaan. Het heeft meer opgeleverd dan alleen maar een locatie. Het wordt locatie één omdat die andere twee niet goed maakbaar zijn. Gelukkig is het ook nog de goedkoopste. We weten veel meer dan alleen de locatie.

01:18:19

Voorzitter: De heer Ram heeft nog een vraag voor u.

01:18:21

De heer Ram (PVV): Heeft de wethouder het punt van de financiering nu helemaal behandeld? Ik had daar nog een duidelijke vraag over gesteld. De vraag die ik heb gesteld is: er is een kans dat het Rijk niet met geld over de brug komt. Wat dan? Vindt het college dat er sowieso een brug komt? Of is er nog een kans dat het helemaal niet meer doorgaat?

01:18:52

De heer Broeksma (wethouder): Als ik mag, Voorzitter? Ik heb daarop gereageerd. Het was niet badinerend bedoeld, maar ik zei: op het moment dat we het geld hebben, dan weet ik zeker dat we het geld krijgen. Ik weet dat niet. Als u mij vraagt of het 100 procent zeker is dat die brug er komt dan is het antwoord: nee, het is niet 100 procent zeker, want het geld is nog niet rond. Uiteindelijk, als Rijkswaterstaat met onvoldoende middelen over de brug komt om de brug te kunnen financieren, betekent het dat we u een voorstel doen. Dit betaalt het Rijk en misschien betalen andere gemeenten of de provincie dit en het laatste bedrag vragen we nog aan u als gemeenteraad. Uiteindelijk is het aan u om te zeggen dat u dat wel of geen goed idee vindt. Uiteindelijk komen we met een financieringsvoorstel. We moeten eerst weten wat het kost en wie gaat meebetalen. Uiteindelijk komen we met een financieringsvoorstel bij u als gemeenteraad en dan zegt u ja of nee. Dus als u vraagt of het 100 procent zeker is dan ligt de vraag eigenlijk bij u als gemeenteraad.

01:19:54

De heer Broeksma (wethouder): Het vervolg: op het moment dat u de keuze heeft gemaakt voor de definitieve locatie gaan we de vervolgstappen verder uitwerken. Ook daar gaan we in participeren samen met omwonenden en de stakeholders hoe

dat moet. Voorzitter, dan ben ik aan een afsluiting bezig. Een van de stakeholders is de Werkgroep Toegankelijk Groningen. Die betrekken we natuurlijk bij de ontwerpfase, het voorlopig ontwerp of de fase die daaraan voorafgaat. Dus ook met aannemers om daar samen op te trekken. Daar schakelen we een professionele specialist in. Die gaat over de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Er is al contact mee en ik zie hier een naam voor me. Het past niet om dat hier te zeggen, maar die naam is ook bekend met wie we in zee gaan samen met de werkgroep om dat goed te doen. Want het is een hellingspercentage van 1,8 procent, 2,5 is mogelijk, maar 1,8 procent is allemaal iets minder steil. U weet dat we ook elders in den lande kijken naar mogelijke bruggen. Er zijn goede voorbeelden en minder goede voorbeelden. Binnenkort gaan we naar Leeuwarden om daar te kijken. Utrecht, Nigtevegt, Lelystad, we zijn al op een aantal plekken geweest en we gaan nog naar een aantal toe om te kijken: hoe werkt het met die bruggen? Waar moet je aan denken? Enzovoort. Daar betrekken we de stakeholders op een goede manier bij. Volgens mij heb ik het meeste gehad, Voorzitter.

01:21:14

Voorzitter: Dank u wel. Daarmee komen we bijna aan het eind van deze sessie. Graag kijk ik toch nog even rond voor wat betreft de behandeling in de raad. Zijn er fracties die na deze uitgebreide beraadslagingen toch behoefte hebben om hier in de raad nog iets mee te doen? De heer Leemhuis, kunt u daar iets over vertellen?

01:21:33

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ik zou een motie overwegen die van de strekking zou zijn dat we het Rijk oproepen om haar verantwoordelijkheid te nemen. Ik zal nog even in overleg treden of en hoe dat verstandig is. Het zou een manier zijn dat de raad uitspreekt dat we het ministerie en Rijkswaterstaat op hun verantwoordelijkheid willen aanspreken.

01:21:57

Voorzitter: Helder. Geldt dat ook voor u, mevrouw Pestman? U gaat hierover met elkaar spreken?

01:22:02

Mevrouw Pestman (PvdA): Ja, wij spreken elkaar hierover.

01:22:05

Voorzitter: Zijn er nog andere ideeën? Dit was het. Dan houden we daar rekening mee. Hou ons op de hoogte. Ik wens u nog een fijne avond en ik dank u voor uw inbreng. Dan sluit ik deze sessie.